

Άδεια λογισμικού

Άδεια λογισμικού ονομάζεται ένα νομικό εργαλείο που καθορίζει την χρήση ή διανομή λογισμικού που υπόκειται σε δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας. Μια τυπική άδεια λογισμικού παρέχει σε έναν τελικό χρήστη άδεια να χρησιμοποιήσει ένα ή περισσότερα αντίγραφα του λογισμικού με τρόπους που διαφορετικά (αν δεν είχε δοθεί η άδεια) θα αποτελούσαν καταπάτηση των δικαιωμάτων του εκδότη σύμφωνα με τον νόμο περί πνευματικής ιδιοκτησίας.

Οι άδειες λογισμικού γενικά ανήκουν σε μια από τις δύο ακόλουθες ευρείες κατηγορίες: Άδειες κλειστού λογισμικού και ελεύθερου λογισμικού-λογισμικού ανοιχτού κώδικα. Οι διαφορές που ξεχωρίζουν τις δύο κατηγορίες αδειών έχουν σημαντικό αντίκτυπο στα δικαιώματα του τελικού χρήστη.

Κατηγορίες Λογισμικού / Αδειών Λογισμικού

Ελεύθερο λογισμικό

Ελεύθερο λογισμικό είναι το λογισμικό το οποίο έρχεται με την άδεια να το χρησιμοποιήσει ο καθένας, να το αντιγράψει, και να το διανείμει, είτε αυτούσιο είτε τροποποιημένο, είτε δωρεάν είτε με κάποιο αντίτιμο. Συγκεκριμένα, αυτό σημαίνει ότι ο πηγαίος κώδικας θα πρέπει να είναι διαθέσιμος.

Λογισμικό ανοιχτού κώδικα

Με τον όρο Λογισμικό ανοιχτού κώδικα εννοείται λογισμικό του οποίου ο πηγαίος κώδικας διατίθεται ελεύθερα σε αυτούς που θέλουν να τον εξετάσουν, και/ή τροποποιήσουν ή χρησιμοποιήσουν σε άλλες εφαρμογές. Υπάρχουν πολλές διαφορετικές άδειες χρήσης που μπορεί να συνοδεύουν το λογισμικό ανοιχτού κώδικα.

Σε γενικές γραμμές το λογισμικό ανοιχτού κώδικα δεν σημαίνει απαραίτητα δωρεάν λογισμικό, ούτε ελεύθερο λογισμικό αλλά αναφέρεται κυρίως στην ελευθερία του κάθε χρήστη να εξετάσει και να χρησιμοποιήσει την γνώση και τις δυνατότητες που του προσφέρει ο πηγαίος κώδικας προγραμματισμού.

Ημι-ελεύθερο λογισμικό (Semi-free software)

Ημι-ελεύθερο λογισμικό είναι το λογισμικό το οποίο δεν είναι ελεύθερο, αλλά έρχεται με την άδεια για ατομική χρήση, για αντιγραφή, για διανομή και τροποποίηση (συμπεριλαμβανομένου διανομή τροποποιημένων εκδόσεων) για **μη κερδοσκοπικούς σκοπούς**.

Κατοχυρωμένο Λογισμικό (Copylefted software)

Το κατοχυρωμένο λογισμικό είναι ελεύθερο λογισμικό του οποίου οι όροι διανομής δεν επιτρέπουν σε όσους το αναδιανέμουν να προσθέτουν επιπλέον περιορισμούς. Αυτό σημαίνει ότι κάθε αντίγραφο του λογισμικού, ακόμα κι αν έχει τροποποιηθεί, πρέπει να είναι ελεύθερο λογισμικό.

Ιδιόκτητο λογισμικό (Proprietary software)

Ιδιόκτητο λογισμικό είναι το λογισμικό το οποίο δεν είναι ελεύθερο ή ημι-ελεύθερο. Η χρήση του, η αναδιανομή ή η τροποποίηση είναι απαγορευμένη, ή απαιτεί από τον τελικό χρήστη να ζητήσει την άδεια, ή είναι τόσο περιορισμένο που δεν μπορεί να το χειριστεί ελεύθερα. Συνήθως ένα τέτοιου είδους λογισμικό συνοδεύεται από μια αναλογία Άδεια Χρήσης Τελικού Χρήστη ([EULA](#)).

Δωρεάν λογισμικό (Freeware)

Ο όρος “δωρεάν” δεν έχει ξεκάθαρο αποδεκτό νόημα, αλλά χρησιμοποιείται συνήθως για πακέτα τα οποία επιτρέπουν αναδιανομή αλλά όχι τροποποίηση (και ο πηγαίος κώδικάς τους δεν είναι διαθέσιμος).

Μοιρασμένο λογισμικό (Shareware)

Μοιρασμένο είναι το λογισμικό το οποίο έρχεται με την άδεια ώστε ο κόσμος να αναδιανείμει αντίγραφα, αλλά λέει πως όποιος συνεχίσει να χρησιμοποιεί ένα αντίγραφο (πχ έπειτα από κάποιο χρονικό διάστημα) *απαιτείται* να πληρώσει ένα αντίτιμο για την άδεια.

Το μοιρασμένο δεν είναι ελεύθερο λογισμικό, ή ακόμα και ημι-ελεύθερο. Υπάρχουν δύο λόγοι που δεν είναι:

- Για το περισσότερο μοιρασμένο λογισμικό, ο πηγαίος κώδικας δεν είναι διαθέσιμος. Κατά αυτόν τον τρόπο δεν μπορεί κάποιος να τροποποιήσει το πρόγραμμα καθόλου.
- Το μοιρασμένο λογισμικό δεν έρχεται με την άδεια να δημιουργήσετε ένα αντίγραφο και να το εγκαταστήσετε χωρίς να πληρώσετε κάποιο αντίτιμο για την άδεια, ακόμα και για άτομα που αναμειγνύονται σε μη κερδοσκοπικές δραστηριότητες. (Στην πράξη, ο κόσμος συχνά αψηφά τους όρους διανομής και το κάνει έτσι κι αλλιώς, αλλά ουσιαστικά οι όροι δεν το επιτρέπουν.)

Ιδιωτικό λογισμικό (Private Software)

Ιδιωτικό ή κατά παραγγελία λογισμικό είναι το λογισμικό το οποίο αναπτύχθηκε από κάποιον χρήστη (χαρακτηριστικά ένας οργανισμός ή μία επιχείρηση), το οποίο ο χρήστης κρατά και χρησιμοποιεί, και δεν το δημοσιεύει στο κοινό είτε σαν πηγαίο κώδικα, είτε σαν εκτελέσιμο.

Ένα ιδιωτικό πρόγραμμα είναι ελεύθερο λογισμικό με τη λογική ότι ο μοναδικός χρήστης του έχει τα πλήρη δικαιώματα σε αυτό.

Εμπορικό λογισμικό (Commercial Software)

Εμπορικό λογισμικό είναι το λογισμικό το οποίο αναπτύσσεται από μία επιχείρηση η οποία στοχεύει να κερδίσει χρήματα από την χρήση του λογισμικού. “Εμπορικό” και “ιδιόκτητο” δεν είναι το ίδιο πράγμα! Το περισσότερο κατά παραγγελία λογισμικό είναι ιδιόκτητο, αλλά υπάρχει εμπορικό ελεύθερο λογισμικό, και υπάρχει μη εμπορικό μη ελεύθερο λογισμικό.

Άδειες λογισμικού

Παρακάτω αναφέρονται οι δημοφιλέστερες άδειες ελεύθερου λογισμικού ή ανοικτού κώδικα που είναι διαθέσιμες αυτή τη στιγμή.

Καντε κλικ σε κάθε μια από αυτές για να την προβάλλετε στο διαδίκτυο.

- [GNU General Public License\(GPL\)](#)
- [GNU Lesser General Public License \(LGPL\)](#)
- [Creative Commons](#)
- [Apache License](#)
- [Academic License](#)

Εάν θέλετε να δείτε όλες τις διαθέσιμες παραπάνω άδειες ακολουθείστε το συνδεσμο <http://www.opensource.org/licenses/alphabetical>

Άδειες κλειστού/ιδιόκτητου λογισμικού δεν υπάρχουν προς αναδιανομή καθώς προορίζονται ειδικά για το κάθε λογισμικό που συνοδεύουν.

Εναλλακτικά μπορούμε να δημιουργήσουμε μια δική μας **Άδεια Χρήσης Τελικού Χρήστη (EULA)** στην οποία θα ορίσουμε ακριβώς τα δικαιώματα του λογισμικού μας.

Υπάρχουν καταλληλα προγράμματα για τη δημιουργία και μορφοποίηση μιας τέτοιας άδειας.

Πηγές:

<http://www.wikipedia.org/>

<http://www.gnu.org/>

<http://www.opensource.org/>